

nøiere til. Mødet har, som sagt, faaet en meget rosende Omtale, navnlig i Hovedstadspressen, man har været enig om at tilkjende det Karakteren „Hæderlig Omtale“, og man har sagt, at der havde man Udtalelser fra de særlig praktist Sagkyndige, og at det ikke kunde Andet end øse en stærk Virkning paa Rigsdagen, naar Ministeren igjen forelagde sit Lovforslag, og man spiede til, at det var 18—1900 Lærere, som vare forsamlende, altsaa virkelig praktist Sagkyndige, og at deres Udtalelser maatte Rigsdagen tage særligt Hensyn til. Det kunde maaste være et lille Spørgsmaal, om de virkelig Alle vare praktist Sagkyndige; thi vil man først og fremmest have Lærerne som de virkelig praktist Sagkyndige, haaber jeg, at de Herrer, som lægge saa stor Vægt paa deres Sagkundskab, ville indrømme mig, at det kun er Statskolelærerne, som kunne betragtes som de virkelig praktist Sagkyndige. Vi maa altsaa slaa en Strek over Friskolelærerne, Timelærerne og Lærerne og kun holde os til de tilstedeværende Statskolelærere. Men holde vi os udelukkende til dem, vil Lallet 18—1900 gaa betydelig ned. Naar man saa spørger, hvori er det, at Skolelærerne ere de virkelig særlig praktist Sagkyndige, saa vil jeg sige, at, dersom der blev forhandlet om Undervisningsmaaden, eller om de Læremidler, som skulde bruges, og om hvilket Maal man kunde bringe Børnene til i hver Skole i de forskjellige Aldere, kunde der jo nok være Tale om en særlig Sagkyndighed fra Lærernes Side; men dersom vi holde os til en Forhandling om det af Regjeringen forelagte Skolelovsforslag — jeg siger een Gang for alle, for ikke senere at blive misforstaaet, at, naar jeg taler om Forhandlingerne ved Skolemødet i Kjøbenhavn, mener jeg dermed de Forhandlinger, som bleve førte om dette Lovforslag — mener jeg, at man overser, at Skolelærerne ikke ere de særlig Sagkyndige. De Forhandlinger, som ere blevene førte, de Resolutioner, som ere blevene vedtagne, have ikke dreiet sig om de forskjellige Læremaader, om Læremidlerne, om til hvilket Maal man kunde bringe Børnene i hver Skole i de forskjellige Aldere, men man holdt sig til Statskolevæsenets Ordning. Man forhandlede om, hvilket Forhold Statskolen skulde slaa i, dels til Forældrene og dels til Kommunen og det hele Samfund, og angaaende denne Sag kan jeg ikke indrømme, at Statskolelærerne ere de særlig praktist Sagkyndige. Vi komme derimod vel til at indrømme, at i denne Henseende ere saavel Forældrene som Kommunerne og det hele Samfund ligesaa sagkyndige som Statskolelærerne. Det er ogsaa den Tanke, man er gaaet ud fra, idet Grundloven jo har lagt Afgjørelsen af Ordningen af Skolevæsenet ikke i Skolelærernes men i Rigsdagens Haand, og ikke har noget Haabud om, at der er Tilfælde, hvor Statskolelærerne særlig skulde høres.

Jeg nævner dette, fordi man ved enhver Leilighed er tilbøielig til at raabe paa, at det eller det have særlig de Sagkyndige udtalt. Men hvad vilde vi sige, hvis man, naar vi om en Tid skulde forhandle Lovforslaget om Valget af Præsterne, vilde paasta, at Præsterne vare de eneste Sagkyndige, de virkelige Sagkyndige? Hvad vilde man sige, hvis der fra Præsterne kom en Udtalelse imod et saadant Lovforslag, hvorved Sognekommunerne fik Lov til at faae ikke en Stimmene en virkelig Indflydelse paa Valget af Præsterne? Vilde man saa sige, at en saadan Udtalelse fra de særlig praktist Sagkyndige maatte Rigsdagen tage særlig Hensyn til? (En Stemme: Ja.) Jeg mener det nu ikke, og jeg vil stille det ærede Medlem et Spørgsmaal. Der er, saavidt jeg veed, i Landstinget idag forelagt et Lovforslag om Universitetets Ordning. Vil det ærede Medlem nu sige, at Professorerne med Hensyn til denne Sag ere de særlig Sagkyndige, og at deres Mening om, til hvilken Side, vi skulle gaa, maa have Hovedindflydelsen? Hvis saa er, paastaar jeg, at den Indflydelse, Rigsdagen vil faae, vil blive grumme lille. Man glemmer saa lidt, og det forekommer mig, at mine ærede Kolleger Statskolelærere have glemt det her ved Mødet i Kjøbenhavn, at der er en Forskjel paa Lærerne og paa Skolen. Naar Skolen skal repræsenteres, og der skal tales fra dens Standpunkt, kan man ikke saaledes komme og sige, at det har endel Statskolelærere sagt, og saa maa det altsaa være det Rigtige. At læse Forhandlingerne ved Skolemødet har forresten for mig ikke været saa meget lysteligt, idet Udtalelserne paa Mødet have været prægede af en Mistillid til Forældrene (Lh. Nielsen: Og dels til dem selv), ja, men først til Forældrene. Jeg er saa heldig her at have Lærerforeningens Organ, Skoletidenden, hvori flere af Udtalelserne ved Mødet ere refererede, og det, som jeg egentlig ikke kan lade være at henlede Opmærksomheden paa, er at de gennemgaaende ere prægede af en Mistillid til Forældrene. Jeg sigter her til Indlederens Foredrag, der iøvrigt her er refereret saaledes, at man saar det Indtryk, at han selv har gjort det. Han siger blandt Andet: „I Fattigloven have vi en Bestemmelse, som giver Kommunalbestyrelsen Ret til, naar Børnene opdrages umoralsk, at tage dem fra Forældrene og lade dem opdrage. Jeg kunde ønsket, at denne Lovbestemmelse kunde finde et tilsvarende Udtryk i Skolelovgivningen“. Denne Udtalelse indeholder, som man vil se, en Mistillid til Forældrene. Foruden en Mistillid til Forældrene gaar der i det Hele taget gennem Forhandlingerne og Udtalelserne en Mistillid til Kommunerne, til de Mænd, blandt hvem Lærerne selv virke, og hvor de egentlig leve hele deres Liv. Der hævdede sig kun en eneste Røst, og denne Røst blev endda afvist ved Mødet for at sige, at Skoledistriktets Deboere,